

מסורת הש"ס

- ↑ [נקמן סה. ע"פ.]
- ↑ [גדרים לג. ב"ק נח.]
- ↑ [ג'ל דמקבל.]

### הגהות הב"ח

- ↑ [גב' דלמד ליה מיל נטל לרור דפתח ליה מיל:] (ב) רשב"ם ד"ה בעי רב ורי מיון שאמר לו נתתי לו: (ג) ד"ה ומה מבר ורי א"י יהיב ליה ורר מוקמי דמחזיק לא קני: ומס בל"ד מה שאין בשניהן. ג"כ פי' דבספק ובשטר אין מועיל קנין שדה אחת לשאר שדות: (ד) ד"ה ורב דקבעי ורי' במתנה זו כלום כדאמרינן: (ה) ד"ה דלמר שמואל גבי גדר שהיה: (ו) ד"ה אלימא ורי' שלא ינסו בו כדי שלא: (ז) ד"ה דלמד ורי' חביב את המים: (ח) ד"ה מחזק ורי' דרפק סה פורתא כלקמן: (ט) תוס' ד"ה ה"א ורי' דל"ג ליה דהכי מצוי למימר ורי' לא עיילא בה בא ורי' כספרים דגרסי דמעיקרא:

### מוסף תוספות

- ↑ דמסירה מפתח כאומר לו לך חזק וקני. נש"פ.
- ↑ דאורו ורי' כינוי בידו מפתח ארץ יכנס ויברוק. תוס' פסחים ד. ועי"פ.
- ↑ ורענצ"ל תנח: דמשום דברייתא חזקין דרובן, שדמפתח בידו. ג. בדרך שובעלים נועלין בחיהם כדי למנוע מהם רגל כל חובה זו אלא על מי שספק בידו לעשות יותר חזר מי שדמפתח בידו. ג. בדרך שובעלים נועלין בחיהם קאמר בהוורק, ויתחדר ותפתח) אין דרך בני אדם לפתוח בית שאינו להם כשהוא נעול בחזק. רעט יונה. ועיין רעבי"א. ח. עיין ב"ר.

## חוקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

**שלא בפניו ג'ל כו'**: אם בא להחזיק שלא בפניו דמוכר כגון בעיר אחרת או אפי' באותה העיר שלא מדעמו של מוכר לא הוּא חוקה אלא א"כ א"ל מוכר ללוקח לך חזק וקני ואפי' אם נתן לו מעות לא קני במעות כגון בעיר שכותבין שטר דאין הכסף מועיל עד שיחזיק או עד שיכתוב השטר כדלמרי' בפ"ק דקדושין (דף

טו). עלה דהך משנה נכסים שיש להם

אחריות נקנין בכסף כו' אמר רב ל"ש אלא במקום שאין כותבין את השטר אבל במקום שכותבין את השטר לא קנה עד שיכתוב לו את השטר ואי פריש פריש שפירש בכסף אקנה קנין גמור בלא חוקה ושטר אבל מסתמא לא קני במעות עד דמחזיק: **בעי רב**. הך ברייתא הוּא שמיעא ליה דקמני בפניו אבל שלא בפניו לא הוּא חוקה עד דא"ל דלמא לך חזק וקני וקמצעיל ליה מי לימא דבמכירה מיירי אבל במתנה מכיון שאמר לו (ט) נותני לו קרקע זו והלך והחזיק שלא בפניו הוּא חוקה ואע"ג דלא א"ל לך חזק וקני וכדמפרש טעמא לקמיה דנותן צעין יפה נותן או דלמא לא שניא: **מאי טיבעי ליה נאכא**. במתנה טפי ממכר ק"ו הוּא דלא קני עד דא"ל לך חזק וקני: **ומה מבר דקייבז ליה וזוי**.

לוקח למוכר היום ולמחר לאחר שיחזיק שהרי ע"מ כן הוּא מחזיק כדי לפרוע דמים למוכר דמוכר לא מפסיד כיון **א** דקבל כל הדמים א"ג יהיב ליה (ט) ממקי דמחזיק וזוי לא קנה כדפרישית לעיל וכגון במקום שכותבין את השטר כדמניא בקדושין (דף טו). מכר לו י' שדות ב"י מדינות כיון שהחזיק בשדה אחת קנה כולן מה שאין בשניין דד"א שנתן לו דמי כולן כו' אלמא אחר נתינת דמים צעין חוקה ואפי"ה אי

א"ל מוכר ללוקח לך חזק וקני הוּ חוקה ואי לא לא: **מסנה**. דאין לו כי אם חסרון ממונו לא כל שכן דלריך למימר ליה לך חזק וקני ולא ליהוי חוקה עד דא"ל דללמא לכשיראה להחזיק כבר חזר בו ממתנתו: **ורב**. דקבעי לה סבר איכא למימר מאן דיהב מתנה צעין יפה יהיב שמתנה חיבה נתן לו והלכך ניחא ליה שלך ויחזיק ואיכא למימר דכמאן דא"ל דמי והלכך מספקא ליה. ושמואל נמי דפשיטא ליה ס"ל היכא אמרינן צעין יפה נותן ה"מ כגון לאחר שהחזיק ונתקיימה המתנה הוּא דלמרינן צעין יפה נותן לו מכל וכל שלא שייך לעצמו במתנה זו (ט) דלמרך לעיל [נא:] המוכר שדחו לאשמו קנתה והצעל אוכל פירות במתנה קנתה ואין הצעל אוכל פירות אבל כל זמן דמספקא לן אי גמר להקנות המתנה או לא מספק אין לנו לומר שנתן אלא שלו במתנה עד דמפרש ואומר לך חזק וקני: **דלמר שמואל (ט) גדר גדר**. שהיה בניי פחות מ"י והשלימו לעשרה לפי שלא יוכלו לעלות עליו וליכנס בשדה: **פרץ פראה**. הרחיב הפרעה: **דמעיקרא**. כשהיה פחות מ"י לא הוו סלקי לה אין יכולין לעלות דרך עליו ליכנס בשדה כגון שהיה עשוי בשיפוע או היה בניי על מקום מדרון: **והשאת נמי לא סלקי לה מאי קעביד**. ואמאי הוּ חוקה דכל בנין בלא לוצרך לא הוּא חוקה: **ואלא דמעיקרא הוו סלקי לה**. מיהא דחוקה והשתא שהשלימו לעשרה לא

ה"מ במוכר ומשכיר לחצירו דליכא דמסר ליה דליקני אבל צנכסי הגר מאן מסר ליה דליקני ואין נראה לר"י דצהדיא אמר בפרק הפרה (ב"ק דף נב. ושם ד"ה כיון) דלא קנה במסירת מפתח ולא מהני מסירת מפתח אלא שלא יטערך לומר לו לך חזק וקני **א** ודוקא גבי בדיקת חמץ הוּא דתלי

במסירת מפתח דמי שמפתח צידו עליו לצדוק לפי שצידו ליכנס ולצדוק **ב** ומה שפי' נמי דלא קני צנעילת דלת לא משמע כן בגיטין בזהורק (דף עז: ושם) דקאמר תיזיל איחי ותיחד ותפתח אלמא צנעילה לחודה קניא שלא היתה יכולה לעשות מנעול דצנבת היה ואפי' דאסור לקנות בשבת בשכ"מ שרי שלא תטרף דעתו עליו כדלמר לקמן ולא דמי נעילת דלת למכירת ארי דדוקא נתן לרור דסכר מינה מיא הוּא דלמר צסמוך דהוי מצריח ארי אבל הכא שנועל בפני כל אדם שאין מניח אדם ליכנס **ג** מוכח מילתא שהצית הוּא שלו וקני צנעילה לחוד **ד** וכן מוכח לקמן (דף מ.) גבי הא דתנן אלו דברים שיש להן חוקה ואלו דברים שאין להם חוקה ופרץ בגמ' מ"ש רישא ומ"ש סיפא אמר עולא כל שאילו צנכסי הגר לא קנה כו' וקמני סיפא הכניס צנעולין במוך הצית ה"ז חוקה וקנה נמי צנכסי הגר וה"ט דהתם דקנה משום דמסתמא כשנתן שם צנעולין נעל דלת לשמךן אלמא דקנה צנעילה אבל קשה לרשב"א דלמר לקמן הצונה פלטרין צנכסי הגר ובא אחר והעמיד להן דלתות קנה והתם מיירי צנעל דאי לא נעל אלמאי קנה הא לבני צנעלמה הוּא דאפיך כמו קמא שכל אדם יכול ליכנס כשלא נעל אלא ודאי צנעל איירי ומשמע דוקא שהעמיד דלתות איירי ופרץ

אבל לא העמיד דלתות לא קנה צנעילה: (נעיל): **נע"ז** וגדר ופרץ ב"י שהוא. פ"ה דל"ג בפניו משום דצנכסי הגר לא שייך לפניו ואינה קשיא דליכא למימר משום דנותן מתנה ואחין שחלקו נקט בפניו ומיהו ל"ג ליה דדייק בגמ' אצרייתא דרב שצביא בפניו אין שלא בפניו לא ואמתני' ה"ל למידק ועוד דצעיי רב במתנה היאך תפשוט ממתני' דלנותן מתנה קמני בפניו אי גרס לה: (נעיל) **אמ"ן** ב"י הני **לאו** בני חוקה נינהו. פירוש דמשמע ליה דב"א במחזיק הוּא דצעיי ג"ש חוקה כלומר צמדי דשיך חוקה אבל צנומן כו' מש"ה פריך אטו הני כגון נותן מתנה והאחין שחלקו לאו בני חוקת ג"ש מניה: **אמר שמואל ומאי תבעי ליה לאבא ומה מבר בו'**. אע"ג דשמואל אית ליה ספ"ק דב"מ (דף טו.) דיפה כח מתנה מכח מכר לענין דלא טריף מיהינה את השבח היינו אחר שכבר נתקיימה המתנה כדפ"ה: **האי פריצה היכי דמי איצימא דמביקרא לא עיי"י בה והשתא נמי לא עיי"י בה מאי עבר**. נראה דל"ג (ט) דהיכי מצינן למימר השתא נמי לא עיילי הא כדי שיכנס ויאל צה קאמר לכך נראה כספרים דגרסינן דמעיקרא לא עיילי צה והשתא עיילי צה טובא עבר: **מ"ובא עבר**. ואין זה כל שהוא אלא כו' ונעל נמי כל שהוא כריך ליישב כעין הני"ן:

## נג.

ה"מ במוכר ומשכיר לחצירו דליכא דמסר ליה דליקני אבל צנכסי הגר מאן מסר ליה דליקני ואין נראה לר"י דצהדיא אמר בפרק הפרה (ב"ק דף נב. ושם ד"ה כיון) דלא קנה במסירת מפתח ולא מהני מסירת מפתח אלא שלא יטערך לומר לו לך חזק וקני **א** ודוקא גבי בדיקת חמץ הוּא דתלי

במסירת מפתח דמי שמפתח צידו עליו לצדוק לפי שצידו ליכנס ולצדוק **ב** ומה שפי' נמי דלא קני צנעילת דלת לא משמע כן בגיטין בזהורק (דף עז: ושם) דקאמר תיזיל איחי ותיחד ותפתח אלמא צנעילה לחודה קניא שלא היתה יכולה לעשות מנעול דצנבת היה ואפי' דאסור לקנות בשבת בשכ"מ שרי שלא תטרף דעתו עליו כדלמר לקמן ולא דמי נעילת דלת למכירת ארי דדוקא נתן לרור דסכר מינה מיא הוּא דלמר צסמוך דהוי מצריח ארי אבל הכא שנועל בפני כל אדם שאין מניח אדם ליכנס **ג** מוכח מילתא שהצית הוּא שלו וקני צנעילה לחוד **ד** וכן מוכח לקמן (דף מ.) גבי הא דתנן אלו דברים שיש להן חוקה ואלו דברים שאין להם חוקה ופרץ בגמ' מ"ש רישא ומ"ש סיפא אמר עולא כל שאילו צנכסי הגר לא קנה כו' וקמני סיפא הכניס צנעולין במוך הצית ה"ז חוקה וקנה נמי צנכסי הגר וה"ט דהתם דקנה משום דמסתמא כשנתן שם צנעולין נעל דלת לשמךן אלמא דקנה צנעילה אבל קשה לרשב"א דלמר לקמן הצונה פלטרין צנכסי הגר ובא אחר והעמיד להן דלתות קנה והתם מיירי צנעל דאי לא נעל אלמאי קנה הא לבני צנעלמה הוּא דאפיך כמו קמא שכל אדם יכול ליכנס כשלא נעל אלא ודאי צנעל איירי ומשמע דוקא שהעמיד דלתות איירי ופרץ

### עין משפט ונר מצוה

י"ט א מיי פ"א מה'ל' מסירה ה'ל' ח סמג עשין פכ טוש"ע ח"מ סי' קנז סעיף ב':
ר"ב ב מיי' שם ה'ל' יא טוש"ע שם ס"ד ועיין בטור ובכ"י:
ר"ב א מיי' שם טוש"ע שם סעיף ה':
ר"ב ב מיי' שם טוש"ע שם סעיף ד':
ר"ב ג מיי' שם טוש"ע שם סעיף ה':
ר"ב ד מיי' שם טוש"ע שם סעיף ד':
ר"ב ו מיי' שם ה'ל' יב טוש"ע שם סעיף ו':
ר"ב ז מיי' פ"א מה'ל' זכיה הלכה ז סמג שם טוש"ע ח"מ סי' ערה סעיף ח':

### רבינו גרשום

אפי"ג דמחזיק המקבל לא קני עד דאמר ליה המוכר לך חזק וקנה: במתנה הי"ד. צריך למימר ליה לך חזק וקנה או לא. מי אמרינן בעין יפה נותן וקנה המקבל אפי"ג דלא אמר ליה לך חזק וקנה: גדר גדר. שהיה קרוב לעשרה והשלימו המקבל לעשרה: שיכנס ויצא בה. דרך אותה פירצה הויה חזקה: דמעיקרא כשנדרה הנותן הוּ סלקי ליה אינישו על אותו גדר ועבשיו הגביהו זה מקבל דלא יכלי אינשוי למיטלק לה: טובא עבר. ואמאי קרי ליה כל שהוא: אי ניתא נתן דסכר מיניה מיא. כלומר שראה מים שהיו באין דרך חור אחד לשטוף את השדה ונתן צורה באותו חור כדי שיעכב המים שלא ישטפו את השדה: נטל דאפיך מיא מיניה. שהיה כל השדה מלאה ולא היו יכולין לצאת ממנה ונטל זה צדור אחד מפאת השדה ויצאו המים דרך נטילת הצדור: האי מכריח ארי. כלומר מה חזקה חזיא זו הא מצי למימר ליה הנותן או אחד מן האחין מצוה עברת שהצלת נכסי כי כן חובה לבו ישראל להציל ממון חבירו ולא הויה חזקה: אלא נתן צדור דצמד לה מיא. שהיתה שדה בית השלחין דצריך לה מים הרבה וצמד לה. שספק בצדור דרך צאת המים שלא יצאו מן השדה ולא סגי לה בלי מים: נטל דפתח לה מיא. שנטל צדור א' ועשה דרך למים ליכנס דרך נטילת אותו צדור דבענין זה ודאי [הרן] חזקה: ב' שדות. של נכסי